

ХРОНІКА КУЛЬТУРНОГО ЖИТТЯ УКРАЇНИ
(оглядова довідка за матеріалами преси,
Інтернету та неопублікованими документами
за березень 2017 року)

Центральні культурно-мистецькі події березня проходили під знаком святкування 203-ї річниці від дня народження Т. Шевченка. У Києві в Національному музеї Тараса Шевченка вже втретє пройшов Міжнародний культурно-мистецький проект «Нас єднає Шевченкове слово», в рамках якого сім надзвичайних і повноважних послів та представники майже двох десятків дипломатичних установ зачитали визначні твори своїх країн, які стали для них такими ж знаковими, як Шевченків «Заповіт» для України. Також тут було презентовано макет найбільшого в світі «Кобзаря», підготовленого видавництвом «Самміт-книга» та міжмузейний проект «Шевченко і Київщина», реалізований Державним архівом Київської області, Національним історико-етнографічним заповідником «Переяслав», музеєм «Флігель Тараса Шевченка» в Яготині Київської області та Вишгородським історико-культурним заповідником. А в рамках ХХІІІ Фестивалю мистецтв «Шевченківський березень» у музеї відбувся концерт студентів Київського інституту музики ім. Р. М. Глієра «Композитори шевченківської доби – ювіляри року». У Літературно-меморіальному будинку музеї Тараса Шевченка відбулося відкриття виставки з його власної колекції та фондів Національного музею Тараса Шевченка «Віч-на-віч з Шевченком». У Будинку актора пройшла прем'єра концертної програми «Борітеся – поборете!» Київського академічного ансамблю української музики «Дніпро». Київський академічний театр ляльок запросив на поетичний вечір «Наш Тарас». А у столичному парку ім. Т. Шевченка сотні киян одночасно зачитали вірш «В казематі» (Мені однаково, чи буду...). Подібні читання в цей же час проходили в Ризі, Буенос-Айресі, Баку, Празі, Одесі, Маріуполі, Луцьку, Івано-Франківську, Рівному, Житомирі, Ужгороді, Сумах, Хмельницькому, Чернівцях, Миколаєві та багатьох інших містах.

Відбулася церемонія вручення Національної премії України імені Тараса Шевченка цьогорічним лауреатам. Ними стали: в номінації «Література, публіцистика, журналістика» – поет, книговидавець, директор видавництва «А-БА-БА-ГА-ЛА-МА-ГА» І. Малкович за книгу віршів «Подорожник з новими віршами»; у номінації «Кіномистецтво» – режисер та аніматор С. Коваль за анімаційний серіал «Моя країна – Україна»; у номінації «Візуальні мистецтва» – скульптор та художник М. Малишко за художній проект «Лінія» (скульптура); у номінації «Музичне мистецтво» – композитор Б. Фроляк за симфонію-

реквієм «Праведная душе ...», хорову кантату «Цвіт», музичний твір «Присниться сон мені».

Численні заходи до дня народження українського поета і художника було організовано в регіонах: у Каневі Черкаської області – урочистості за участі представників влади і громадськості, релігійних осіб та презентація вистави «РеінкарНАЦІЯ» за мотивами творів Т. Шевченка у постановці акторів «Нашого Нового Театру» з міста Прилуки Чернігівської області; у Львівському національному академічному театрі опери та балету ім. С. Крушельницької – урочисту академію й показ балету К. Данкевича «Лілея» за мотивами балади Кобзаря, в обласній філармонії – концерт «Від Шевченка до Костенко», а в Палаці мистецтв – фотовиставку Й. Марухняка «Ну що б, здавалося, слова...»; в Івано-Франківській обласній філармонії – мистецький проект «Наш Шевченко» за участі українського вокального дуету «Сестри Тельнюк»; в Академічному музично-драматичному театрі ім. Лесі Українки м. Кам'янського Дніпропетровської області – концерт-присвяту Т. Шевченку «Ми України діти»; ювілейні святкування – у Станиці Луганській; відкриття пам'ятника поету – в Гуляйполі Запорізької області тощо.

На відзначення 100-річчя подій Української революції 1917–1921 рр. та створення першого українського парламенту – Центральної Ради відбулися численні урочистості. Ювілейній даті присвячувалося, зокрема, засідання у Верховній Раді України, яке було відкрито виконанням духовного гімну «Боже великий, єдиний» (музика М. Лисенка, слова О. Кониського) та переглядом документальних кадрів тих років. Присутні народні депутати, урядовці на чолі з Прем'єр-міністром, представники судової гілки влади, громадських організацій, історики й духовенство також оглянули виставки «100 років першого українського парламенту» та «Українська мить. Видатні постаті Української національної революції 1917–1921 років», підготовлені Українським інститутом національної пам'яті, апаратом Верховної Ради, Національним музеєм історії України і Національним військово-історичним музеєм. У концертному залі Національного центру ділового та культурного співробітництва «Український дім» відбувся ювілейний вечір, програма якого включала: прем'єру документального фільму «За Україну, за її волю! Миттєвості української історії» С. Буковського, презентації фотолітопису «За Україну, за її долю, за честь і волю, за народ!» та фотовиставок «Постаті Української національної революції» і «Сто перемог України». А в Національному музеї історії України відбулося відкриття виставки «100 років Української революції. Відроджена держава».

Серед низки ювілейних заходів, організованих в областях України, – всеукраїнська наукова конференція «Українська революція 1917–1921 рр.: передумови, процеси, наслідки, уроки» – в Державному історико-культурному заповіднику «Межибіж» в Хмельницькій області; відкриття виставки – в історичному музеї Корсунь-Шевченківського державного історико-культурного заповідника Черкаської області тощо.

30 березня в «Укрінформі» відбулася презентація міжнародної гуманітарно-просвітницької програми «Голодомор 1932–1933 років: Пам'ять в

ім'я майбуття», в рамках якої започатковується проект «Місця масових поховань, пам'ятники і пам'ятні знаки жертвам Голодомору 1932–1933 рр.». Гасло проекту – «Відроджена пам'ять – сильні громади – гідне майбуття!». Мета – створення найповнішого електронного реєстру місць пам'яті жертв Голодомору, а також привернення уваги місцевих органів влади та самоврядування, широких кіл громадськості до збереження і належного вшанування могил жертв геноциду, вчиненого тоталітарним режимом. Основою для електронної бази даних стали передані Українським інститутом національної пам'яті до Українського науково-дослідного та освітнього центру вивчення Голодомору дані про кілька тисяч пам'ятників та пам'ятних знаків жертвам Голодомору. Подальше наповнення бази відбуватиметься шляхом плідної співпраці з органами державної влади, релігійними організаціями, а головне – місцевими громадами. Програму також реалізовуватимуть Інститут історії НАН України, Український науково-освітній консорціум вивчення Голодомору Канадського інституту українських студій Альбертського університету за підтримки Всеукраїнської ради церков і релігійних організацій.

Ряд заходів, присвячених АТО, проходили цього місяця під знаком Дня українського добровольця, що відзначався 14 березня. Так, у столиці було організовано: показ документального фільму «Піски. Лицарі неба» К. Стрельченко – у столичному Будинку кіно; відкриття мандрівної експозиції живопису і графіки Г. Торкаєнко з Донецька і О. Українцевої з Маріуполя Донецької області «Маріуполь на межі» – у приміщенні Верховної Ради України; виставку «Воїни. Історія українського війська», підготовлену Інститутом національної пам'яті – біля Київської міської державної адміністрації; експозицію іконописних робіт Р. Бончука «Сто ікон» – у Національному центрі ділового та культурного співробітництва «Український дім»; виставку графіки С. Захарова «Діра. Август чотирнадцятого» – в Національному музеї історії України; захід «Бути воїном – значить жити вічно», присвячений пам'яті загиблого в 2016 році молодшого лейтенанта М. Мисли, – в Національному музеї літератури України; показ вистави «ДПЮ», що є спільним проектом харківського театру «Прекрасні квіти» і громадської організації «Лінія згоди», – в арт-центрі «Ізоляція».

У свою чергу, в містах України було проведено: урочистий захід «З Україною в серці живу» з нагоди старту обласної національно-патріотичної акції «Ми – українці», в якій будуть задіяні бібліотеки та навчальні заклади з метою вивчення історії та культури рідного краю, – у великій залі Херсонського музичного училища; презентацію проекту «Усна історія російсько-української війни 2014–2017 років», започаткованого з ініціативи департаменту культури, національностей та релігій облдержадміністрації та історичного факультету Запорізького національного університету, а також відкриття виставки унікальних експонатів – у Запорізькому обласному краєзнавчому музеї; виставку творів переможців Всеукраїнського конкурсу «Україна очима дітей АТО» з Донецької і Луганської областей, а також мистецький проект «Військово-польовий арт», в рамках якого експонувалися 150 творів понад ста майстрів народного декоративно-ужиткового мистецтва з різних областей України, – у Тернополі; волон-

терський фотопроєкт «Якби не війна» – у Сєверодонецьку Луганської області; виставку фоторобіт учасника АТО В. Мельника «Герої – серед нас!» – у Колодязному Волинської області тощо.

Продовжувалася Всеукраїнська акція «Потяг Єднання України „Труханівська Січ”», основні завдання якої – підтримка національної єдності, піднесення патріотичного духу, розвінчування міфів російської пропаганди, налагодження діалогу та посилення взаєморозуміння жителів різних регіонів України. У рамках акції 9 березня з Києва вирушив вже п'ятий «потяг єднання України», маршрут якого проліг на Північ та Центр України. До 24 березня його пасажери – волонтери, студенти, школярі, громадські діячі та військові зі східних та західних областей – подорожували містами України та проводили різноманітні культурно-просвітницькі заходи: відвідували навчальні заклади, визначні місця, організували тематичні виставки, покази кінофільмів тощо.

130-річчю з дня народження українського режисера, реформатора українського театру Леся Курбаса присвячувалися різноманітні тематичні заходи. У Києві, у Музеї театрального, музичного та кіномистецтва України, у рамках мистецького проєкту «Курбас у Києві», було розгорнуто масштабну виставку, присвячену життю та творчості митця. Більшість експонатів – із фондів музею, деякі привезла співкуратор проєкту В. Ткач, американський театральний режисер українського походження, керівник «Ярої мистецької групи» при театрі «Ля МаМа» (Нью-Йорк). Також в Музеї театрального, музичного та кіномистецтва України відбулася мистецько-освітня зустріч «Коло Курбаса» за участі Я. Цимбал, Т. Руденко, В. Ткач та О. Таранченко. А у Полтаві презентовано документальний фільм про Л. Курбаса і драматурга М. Куліша. Створила його творча група обласного державного телебачення на чолі з режисером-постановником Н. Іванченко, для якої це вже друга стрічка із циклу «Соловецькі в'язні з України».

З нагоди 190-річчя від дня народження видатного українського письменника, поета і байкаря Л. Глібова в Чернігові відбулося свято „Сузір'я зачарованої Десни”. Його кульмінацією стало вручення літературно-мистецької премії імені письменника. Її отримали: поет і перекладач В. Фриз, письменники П. Сорока, В. Сенцовський, С. Маринчик, громадський діяч, меценат, депутат Чернігівської обласної ради В. Кияновський, актори обласного театру ляльок ім. Олександра Довженка О. Олійник, М. Лахно, О. Рудько, художник Т. Коваль (директор театру), режисер В. Гольцов (художній керівник театру), письменник, сценарист А. Покришень. А в смт Чорний Острів Хмельницького району Хмельницької області поціновувачів творчості письменника зібрало щорічне обласне літературно-мистецьке свято «Дух генія вита Подільським краєм». Його учасники відвідали літературно-меморіальний музей-кімнату Л. Глібова та взяли участь в конкурсі читців.

25 березня, у день трагічної загибелі видатного державного і політичного діяча, Героя України В. Чорновола (1999 рік), на його батьківщині – у с. Вільхівець Звенигородського району Черкаської області – та у Черкасах відбулися пам'ятні заходи з ушанування земляка. А у Львівській обласній філар-

монії пройшов вечір, організаторами якого виступили обласний осередок Всеукраїнського товариства «Просвіта» ім. Т. Шевченка та облдержадміністрація. У мистецькій частині заходу глядачі побачили відеоряд про життя та діяльність українського політика, почули спогади його колег. Вечір супроводжувався музичними композиціями у виконанні Державної заслуженої академічної капели України «Трембіта».

Ряд працівників галузі культури згідно з Указом Президента України відзначено державними нагородами з нагоди Міжнародного жіночого дня та за значний особистий внесок у соціально-економічний, науково-технічний, культурно-освітній розвиток Української держави, зразкове виконання службового обов'язку та багаторічну сумлінну працю. Так, *орденом «За заслуги» II ступеня* нагороджено композитора, професора кафедри Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського Л. Дичко, *орденом княгині Ольги II ступеня* – головного балетмейстера Харківського національного академічного театру опери та балету ім. М. В. Лисенка С. Коливанову-Попеску; *орденом княгині Ольги III ступеня* – директора Державного меморіального музею М. Грушевського у Львові М. Магунь. Почесне звання «*Народний артист України*» присвоєно співакці, композиторові, викладачу вищого мистецького коледжу Київської дитячої академії мистецтв Л. Горовій. Чимало діячів отримали почесні звання «*Заслужений артист України*», «*Заслужений діяч мистецтв України*», «*Заслужений майстер народної творчості України*», «*Заслужений працівник культури України*».

Медалі «Олександра Довженка», заснованої в 2016 Міжнародною літературно-мистецькою академією України для відзначення заслуг людей, які проявили себе у сфері мистецтва і науки як видатні творці, організатори та меценати, удостоєно, зокрема, поета, перекладача С. Шевченка; директора Чернігівського літературно-меморіального музею М. Коцюбинського, правнука класика І. Коцюбинського та заступника директора цього музею Н. Коцюбинську. Помертньо нагороджено літературознавця, онука класика Ю. Коцюбинського та педагога А. Коцюбинську.

У Колонній залі Київської міської державної адміністрації відбулась ювілейна V урочиста церемонія нагородження переможців Національного конкурсу «Благодійна Україна – 2016». Зокрема, переможцем в номінації «Благодійність в культурі та мистецтві» стала Громадська організація «Мистецька сотня „Гайдамаки”» з Хмельницької області.

МУЗИКА

З 20 по 24 березня у Києві проходив **Міжнародний молодіжний музичний проект «Борткевич в Україні»**, присвячений 140-річчю від дня народження українського композитора С. Борткевича. Проект відбувався за сприяння Міністерства культури України на базі Національної музичної академії імені П. І. Чайковського. Музика С. Борткевича звучала у Великій та Малій залах НМАУ, Мистецькому салоні Київського Національного університету імені Т. Г. Шевченка, а також в мистецькому центрі «Шоколадний будинок».

Структуру проекту «Борткевич в Україні» було сформовано так, щоб охопити всі напрями творчої діяльності композитора (твори для фортепіано, струнних інструментів, вокальні та симфонічні композиції). Програма фестивалю включала «Вечір українських прем'єр», концерти камерно-інструментальної, фортепіанної і вокальної музики тощо. Серед запрошених артистів – П. Гінтов (Україна-США, фортепіано), А. Полуденний та З. Алмаші (Україна, віолончель), оркестр Ансамблю класичної музики імені Б. М. Лятошинського Національного будинку органної та камерної музики України, студенти, аспіранти, асистенти-стажисти і студентський камерний оркестр НМАУ та ін.

З 30 березня по 1 квітня в Києві проходив **VII Міжнародний конкурс-фестиваль гітарного мистецтва «ГітАс»**. Він проводився Асоціацією гітаристів Національної всеукраїнської музичної спілки за підтримки Міністерства культури України та Головного управління культури і мистецтв Київської міської державної адміністрації. Конкурс зібрав близько ста гітаристів з України, Білорусії, Угорщини, Литви та Німеччини, які змагалися в у 4-х вікових категоріях. Урочиста церемонія відкриття конкурсу-фестивалю та концерт за участі членів журі конкурсу з. а. України В. Доценка та лауреата міжнародних конкурсів Ф. Гіди пройшли в Київському будинку вчителя, а прослуховування учасників – у приміщенні Дитячої школи мистецтв № 1. Головний приз фестивалю – гітару українського майстра О. Момота – а ще запрошення поїхати виступити за кордон отримала 9-ти річна учасниця з Нікополя Дніпропетровської області С. Жернових. У приміщенні ДШМ № 1 відбулися також інші заходи, зокрема, зустріч з організатором щорічного Міжнародного конкурсу-фестивалю «Ренесанс гітари» І. Шошиним, семінар музичних майстрів, виставка-продаж музичних інструментів та аксесуарів тощо.

3–5 березня Київ приймав учасників і гостей **VII Міжнародного конкурсу PREMIER**. Його засновник та організатор – Благодійний фонд «Віват арт». Для участі в фестивалі з'їхалися близько 300 учасників з Лівану, Китаю, Куби, Росії та України (Одеса, Житомир, Чернігів, Суми, Скадовськ, Красногорівка Донецької області, Вінниця, Тернопільська область, Рівне, Івано-Франківськ, Конотоп, Полтава, Славутич, Київ та Київська область). Творче змагання проходило за двома напрямками – «Академічний вокал» (солісти, ансамблі й хори) та «Класична хореографія». Уперше за історію конкурсу було присуджено три Гран-прі, які отримали: в категорії «А» – 10-річна Є. Лазарева (Суми), в категорії «В» – 12-річна М. Ван Хоф (Україна–Голландія) та хореографічний ансамбль «Білі журавлі» (Київ). 1-шу премію здобула А. Поліщук (Київ), друге місце розділили на трьох співаків з різних країн, серед яких Д. Шпак (Київ).

XVI Міжнародний джазовий фестиваль «Єдність» традиційно зібрав на сцені Київського національного академічного театру оперети відомих українських та зарубіжних джазових музикантів. 17–18 березня виступили з.а. України, піаніст-віртуоз В. Соляник, вокалістки М. Видренко та І. Іваницька, гурт Revenko Band, львівський контрабасист М. Токар та численні гості з-за кордону. Також у рамках фестивалю під егідою Всеукраїнської асоціації джазу відбулася I Міжнародна конференція організаторів джазових фестивалів, на якій

представником від України був засновник джазового фестивалю «Єдність», голова президії Всеукраїнської асоціації джазу С. Грабар.

18 березня в Чернігові стартував **XVII Міжнародний фестиваль класичної музики «Сіверські музичні вечори»**. Цього року він був присвячений творчості німецького композитора і піаніста Л. Ван Бетховена і проходив у рамках року Японії в Україні. Розпочався фестиваль Симфонією № 9 у виконанні Академічного симфонічного оркестру «Філармонія», Національної заслуженої академічної капели України «Думка» та хором і солістами з Японії. Програму фестивалю, який триватиме до 6 квітня, також склали вечір камерної музики за участі Заслуженого ансамблю України Квартету імені Миколи Лисенка, народних артистів України А. Баженова (скрипка), І. Кучера (віолончель), заслужених артистів України О. Серединського (скрипка), С. Романського (альт), К. Баженової (фортепіано); вечір з академічним симфонічним оркестром «Філармонія», концерт, присвячений творам українського композитора С. Борткевича, тощо.

У Хмельницькому завершився **VIII Міжнародний фестиваль камерної музики «Хмельницький камер фест»**, що проходив з 23 лютого по 10 березня. Цьогорічний фестиваль об'єднав сузір'я талановитих виконавців з Києва та Львова. Це – лауреати міжнародних конкурсів, піаністи з. а. України Й. Ермін, Є. Левкуліч, О. Ващук та І. Стародуб; скрипалі Т. Якубов та Т. Яропуд, віолончеліст Ю. Погорецький. Гості фестивалю прослухали вокальне мистецтво І. Ушакової, В. Туліс, ансамблеву гру львівського квартету «Fagotissimo», київського тріо «Collegium», інструментального тріо «Flautando» Хмельницької філармонії. У рамках фестивалю прозвучали програми «Останній романтик» до 140-річчя від дня народження С. Борткевича та «Вечір гітарної музики», а також сольний концерт соліста Хмельницької філармонії С. Дробіта «Свою Україну любіть». В програмі за участі камерних хорів з Угорщини та Хмельницької обласної філармонії відбулася прем'єра «Меси» С. Мартона. Феєричний початок фестивалю задали симфоджазові ритми музики американських композиторів у програмі за участі Академічного симфонічного оркестру Хмельницької обласної філармонії. Сучасна українська музика була репрезентована творчістю І. Щербакова в авторському концерті за участі Й. Ерміна та камерного оркестру філармонії, а також творчістю лауреата премій ім. М. Лисенка та Л. Ревуцького І. Небесного, В. та І. Губаренко у концерті за участі доктора мистецтвознавства, професора М. Черкашиної-Губаренко.

З 24 по 26 березня на базі Дитячої музичної школи №1 ім. М. А. Римського-Корсакова у Миколаєві проходив **II Фестиваль виконавців на народних інструментах ім. Григорія Манілова**. У заході взяли участь народний оркестр народних інструментів «Південна рапсодія» Миколаївського коледжу культури і мистецтв, оркестр народної та популярної музики та Біс-квартет Миколаївської філії Київського національного університету культури і мистецтв, ансамбль народних інструментів «Узори» Миколаївської обласної філармонії, а також представники з Вінниці, Херсона та Одеси. Програмою фестивалю було передбачено творчу зустріч з лауреатом міжнародних конкурсів, з. а. України, про-

фесором Харківського національного університету мистецтв ім. І. П. Котляревського О. Міщенко.

На Полтавщині широко відзначено **175-річчя з дня народження класика вітчизняної музики, земляка, М. Лисенка**. Тут упродовж двох тижнів проходив фестиваль «І струни Лисенка живії...», організований обласним управлінням культури. Головними дійовими особами стали викладачі та студенти Полтавського музичного училища, що носить ім'я ювіляра. У програму концерту симфонічного оркестру училища увійшли також музичні твори класиків світової культури Л. Ван Бетховена, П. Чайковського А. П'яццолі, Л. Андерсона, Ф. Шуберта, Х. Циммера. Студентами вокального відділу музичного училища було поставлено дитячу комічну оперу М. Лисенка «Коза-дереза». Також в училищі проведено День відкритих дверей «В гостях у Лисенківській вітальні» в музеї «Музична Полтавщина». А під навою «Осяяні генієм Лисенка» відбулася музично-теоретична конференція. Продовжилося свято в Полтавському краєзнавчому музеї імені Василя Кричевського, де відбувся концерт української вокально-хорової музики. У виконанні студентів та викладачів вокального і хорового відділів училища прозвучали пісенні хорові та вокальні твори видатних українських композиторів М. Лисенка, П. Майбороди, І. Бідака, О. Яковчука, А. Кос-Анатольського та інших. Концерт з творів М. Лисенка та європейських композиторів пройшов за участі студентів та викладачів училища і в приміщенні Полтавського академічного обласного українського музично-драматичного театру ім. М. В. Гоголя. В рамках фестивалю також відбулася поїздка його учасників на малу батьківщину М. Лисенка, у село Гриньки та великий концерт у районному Будинку культури.

Галицький муніципальний камерний оркестр з Тернополя відзначив своє 25-річчя. З нагоди свята оркестранти підготували музичний вечір, під час якого лунали класичні твори, композиції джазової та рок-музики.

ТЕАТР

27 березня було відзначено **Міжнародний день театру**. З нагоди свята за вагомий особистий внесок у розвиток національної культури і театрального мистецтва, значні творчі здобутки та високу професійну майстерність згідно з Указом Президента України нагороджено: **орденом «За заслуги» I ступеня** – директора Миколаївського академічного українського театру драми та музичної комедії М. Берсона; **орденом «За заслуги» III ступеня** – художнього керівника – головного режисера Чернігівського обласного академічного українського музично-драматичного театру імені Т. Г. Шевченка А. Бакірова; директора – художнього керівника Львівського академічного обласного музично-драматичного театру імені Юрія Дрогобича – М. Гнатенка; *присвоєно почесні звання: «Народний артист України»* – артистові Національного академічного українського драматичного театру імені Марії Заньковецької у Львові О. Гарді; режисерові-постановнику Національного академічного драматичного театру імені Івана Франка Ю. Одинокому; художньому керівникові балетної трупи Львівського національного академічного театру опери та балету імені Соломії

Крушельницької І. Храмову; *«Заслужений артист України»* – провідному майстрові сцени Харківського театру для дітей та юнацтва О. Двойченковій; артистові оркестру, концертмейстеру Волинського академічного обласного українського музично-драматичного театру імені Т. Г. Шевченка Я. Зеленову; артистці Сумського обласного театру для дітей та юнацтва А. Зінченко; артистці, провідному майстрові сцени Житомирського академічного українського музично-драматичного театру імені І. А. Кочерги О. Карпович; акторові Національного академічного театру російської драми імені Лесі Українки О. Кобзарю; артистові драми Запорізького академічного обласного українського музично-драматичного театру імені В. Г. Магара Є. Козьмику; провідному майстрові сцени, артистці Полтавського академічного обласного українського музично-драматичного театру імені М. В. Гоголя Т. Любченко; акторові Одеського обласного театру ляльок – С. Михайленку; артистові державного підприємства «Молодість» (Київ) Д. Оскіну; актрисі, режисеру-постановникові Івано-Франківського академічного обласного театру ляльок імені Марійки Підгірянки Г. Савчин; артистові балету – провідному майстру сцени Національного академічного театру опери та балету України імені Т. Г. Шевченка» (Київ) М. Сухоукову; акторові Закарпатського обласного українського музично-драматичного театру імені братів Юрія-Августина та Євгена Шерегіїв – М. Фіщенко; *«Заслужений діяч мистецтв України»* – головному художникові Дніпропетровського міського театру ляльок «Театр актора і ляльки» В. Нікітіну; режисерові-постановнику Київської академічної майстерні театрального мистецтва «Сузір'я» К. Степанковій; *«Заслужений працівник культури України»* – художникові по світлу Тернопільського академічного обласного театру актора і ляльки В. Баранову; керівникові служби Київської академічної майстерні театрального мистецтва «Сузір'я» В. Бистровій; начальникові цеху Вінницького обласного академічного українського музично-драматичного театру імені М. К. Садовського А. Мельнику; ветеранові театрального мистецтва, балетмейстерові-постановнику, викладачеві комунального вищого навчального закладу Київської обласної ради «Коледж культури і мистецтв» Т. Тихомировій; артистові оркестру Чернівецького академічного обласного українського музично-драматичного театру імені Ольги Кобилянської П. Цепіловану; завідувачеві художньо-постановочної частини Херсонського обласного академічного музично-драматичного театру імені Миколи Куліша В. Шелудьку.

Професійному святу традиційно присвячувалася чергова церемонія вручення театральної премії «Київська пектораль». Уперше за всю 25-річну історію нагороди її проведення відбувалося не в театрі, а в Колонній залі Київради. Нагороди було розподілено в численних номінаціях: «Найкраща драматична вистава» – «Без вини винні» О. Островського Київського академічного театру юного глядача на Липках, «Найкраща музична вистава» – оперета «Графиня Маріца» І. Кальмана Київського національного академічного театру оперети; «Найкраща камерна вистава» – «Ми, Майдан» Н. Симчич Київського академічного театру «Колесо»; «Найкраща вистава для дітей» – «Містер Р-р-р» за казками Д. Біссета і Д. С'юза київської творчої майстерні «Театр маріонеток»;

«Найкраща режисерська робота» – С. Жирков, вистава «Слава героям» П. Ар'є, що є спільною роботою київського театру «Золоті ворота» та Івано-Франківського академічного обласного українського музично-драматичного театру імені Івана Франка; «Найкраща чоловіча роль» – Б. Бенюк (Річард III, вистава «Річард III», Національний академічний драматичний театр ім. І. Франка); «Найкраща жіноча роль» Х. Микитин (Елен, вистава «Мене прислав доктор Хоу» за п'єсою В. Гібсона «Та, що створила диво», Київський академічний театр юного глядача на Липках); «Найкраща чоловіча роль другого плану» – А. Курбанов (Коломан Зупан, «Графиня Маріца» І. Кальмана, Київський національний академічний театр оперети); «Найкраща жіноча роль другого плану» – Ш. Шонія («Двоє, не враховуючи собаки» за п'єсою В. Красногорова «Собака», Національний академічний театр російської драми ім. Лесі Українки); «Найкращий режисерський дебют» – В. Федотова («Ослик повинен бути худим» за С. Довлатовим, Київська академічна майстерня театрального мистецтва «Сузір'я»); «За внесок у розвиток театрального мистецтва» – Н. Биченко, доцент кафедри театрального мистецтва Київського університету культури і мистецтв; «За сценографію» – М. Швелідзе («Річард III» В. Шекспіра, Київський академічний драматичний театр ім. І. Франка); «За пластичне вирішення вистави» – А. Рехвіашвілі (балет «Снігова королева» Національної опери України; «За музичну концепцію вистави» – В. Тененбаум («Вид з мосту» А. Міллера, Київський академічний театр російської драми імені Лесі Українки).

Також напередодні Міжнародного дня театру було визначено лауреатів театральної премії «Дзеркало сцени» (ініціатор і засновник – газета «Дзеркало тижня. Україна»). Театральні критики визначили кращі столичні драматичні вистави 2016 року, поставлені молодими режисерами. Це п'ять вистав: «Украдене щастя» І. Франка театру «Золоті ворота»; «Це все вона» А. Іванова і «Поступися місцем» В. Дельмар Київського академічного Молодого театру, «Буна» за В. Маковій (спільний проект Центру сучасного мистецтва «ДАХ» і театру «Practicum»); дитяча казка «Чудернацькі забавки на даху» за мотивами фантастичної повісті «Легкі кроки» В. Каверіна театру «Золоті ворота».

Численні заходи з нагоди професійного свята було організовано у містах України. В *Дніпрі* в приміщенні академічного українського музично-драматичного театру ім. Т. Г. Шевченка було підведено підсумки XXV театрального фестивалю-конкурсу Придніпров'я «Січеславна – 2017». Гран-прі фестивалю, а також Приз за найкращу чоловічу роль дісталися акторові Дніпропетровського академічного українського музично-драматичного театру ім. Т. Г. Шевченка В. Гунькіну (вистава «Зона» за п'єсою П. Ар'є «На початку і наприкінці часів»). Почесні нагороди отримав Академічний музично-драматичний театр ім. Лесі Українки з Кам'янської Дніпропетровської області в номінаціях: «Краща музична вистава» – «За двома зайцями» за М. Старицьким; «Краща сценографія» – І. Кохан за художнє оформлення вистави «Гамлет» В. Шекспіра; «Краща чоловіча роль 2 плану» – Є. Конорєв за роль Лаерта в цій же виставі; «Кращий директор» – з. д. м. України, директор Академічного музично-драматичного театру ім. Лесі Українки. У цьому ж місті національний історич-

ний музей ім. Д. І. Яворницького урочисто відкрив виставку «Дивовижний світ театру», відвідувачі якої ознайомилися з діяльністю акторів семи театрів міста. У **Львові** Оркестр Національного академічного українського драматичного театру ім. М. Заньковецької підготував спеціальну програму, в якій актори театру продемонстрували публіці багатогранність своїх дарувань – вийшли на сцену не лише як драматичні актори, але й професійні співаки. Виставку сценографії до вистав Львівського академічного театру ім. Леся Курбаса підготував Центр сучасного мистецтва «Агов». А в **Чернігові** в обласному художньому музеї ім. Г. Галагана відбулося відкриття виставки сценографії «Присвята Мельпомені».

У Сумах відбувся V Всеукраїнський театральний фестиваль «Чеховфест». Цього разу на ньому було представлено вистави: «Маринований аристократ» за І. Коваль Київського академічного Молодого театру; «Хто винен» за І. Карпенком-Карим Сумського обласного академічного театру драми та музичної комедії ім. М. С. Щепкіна; «Ножі в курях, Або спадок мірошника» за Д. Гарровером Львівського академічного театру ім. Леся Курбаса; «Слава Героям» П. Ар'є Львівського драматичного театру ім. Лесі Українки; «Собаки» за К. Сергієнком Сумського обласного театру для дітей та юнацтва; «Вогні» за А. Чеховим Київської академічної майстерні театального мистецтва «Сузір'я»; «Момент кохання» за В. Винниченком Національного академічного драматичного театру ім. І. Франка.

11 березня в концертному залі ім. М. І. Глінки Запорізької обласної філармонії проходило свято українського балету учнів та студентів Київської муніципальної академії танцю ім. Сержа Лифаря. Концерт відбувся в рамках святкування Дня національної культури та Шевченківських днів – це спільний проєкт Запорізької обласної філармонії та Київського коледжу хореографічного мистецтва за підтримки Департаменту культури, туризму національностей та релігій Запорізької обласної державної адміністрації та за сприяння Всеукраїнської громадської організації «Всеукраїнська федерація „Спас”».

24–26 березня у Сєвєродонецьку Луганської області пройшов **I Фестиваль театру «Східний EXpress»**, організований Фундацією соціальних інновацій «З країни в Україну». На ньому свої вистави представили колективи з Києва, Луцька, Запоріжжя, Сєвєродонецька, Чернігова та Харкова. Головні відзнаки дісталися столичному «Дикому театру» (вистава «Том на фермі» за М. М. Бушаром) і харківському «Театру 19» (вистава «Звірячі історії» Д. Нігро). Спеціальні нагороди отримали «Театр переселенця» (за виставу «Йди» Є. Відіщевої), проєкт «НеТеатр» А. Романова і вистава «ГОДО 2.0» О. Шмаля Сєвєродонецького театру «Art&Гарт». Також у рамках фестивалю відбулися майстер-класи, які провели відомі актори.

З 2 до 9 березня на Камерній сцені ім. С. Данченка Національного академічного драматичного театру ім. І. Франка було представлено відеOVERSII знакових постановок франківців. Цей ретропоказ було присвячено 80-річчю від дня народження видатного українського театального режисера, колишнього художнього керівника цього театру С. Данченка.

До дня народження української поетеси Л. Костенко 18 березня у виставковій залі «Хлібня» Національного заповідника «Софія Київська» відбувся показ вистави «Лютий березень». Постановку підготували артистка Київського академічного театру драми і комедії на лівому березі Дніпра Ю. Волчкова (це її режисерський дебют) і артистка кіно й телебачення М. Анісович. Показ відбувався на тлі полотен українських художників другої половини ХХ – початку ХХІ століття, представлених на виставці «Метаморфози фемінності». А у дніпровському Музеї українського живопису 18 і 19 березня демонструвалася вистава «Берестечко» за Л. Костенко в постановці майстерні українського театру «Герць».

Театри Києва запросили на прем'єри вистав: Національний академічний драматичний імені Івана Франка – «Подорож Аліси до Швейцарії» за однойменною п'єсою Л. Барфуса; Національна академічна оперета України – оперети «Графиня Маріца» І. Кальмана, фарс у супроводі оркестру на одну дію «Під небом синім» Д. Елдріджа, комічної опери на 1 дію «Дзіночок» Г. Доницетті; академічний Молодий – «Чоловік моєї дружини» М. Гаврана; академічний драми і комедії на лівому березі Дніпра – «Любов... на дотик...» за п'єсою Л. Герша «Ці вільні метелики», «Дванадцята ніч, або Що захочете» В. Шекспіра (спільний проект цього театру та Київського національного університету театру, кіно і телебачення імені І. К. Карпенка-Карого); Новий на Печерську – «Двоє бідних румунів, що розмовляють польською» за однойменною п'єсою Д. Масловської та «Легені» за однойменною п'єсою Д. Макміллана.

У театрах України відбулися прем'єри вистав: у Львівському національному академічному опери та балету ім. С. Крушельницької – балету «Шехеразада» за сюїтою М. Римського-Корсакова; в Національному академічному українському драматичному ім. М. Заньковецької у Львові – «Труффальдіно з Бергамо» за К. Гольдоні; у Львівському академічному «Воскресіння» – «Іфігенія в Авліді» Евріпіда; в Кіровоградському академічному обласному українському музично-драматичному ім. М. Л. Кропивницького – музичної комедії «Свідок про шлюб» Е. Кісона; у Хмельницькому обласному академічному музично-драматичному театрі ім. М. Старицького – «Наречений із Єрусалима» за твором Й. Бар-Йосефа.

Успішно виступили у столиці артисти Сумського обласного театру драми та музичної комедії ім. М. Щепкіна. На сцені Київського театру юного глядача вони показали вистави «Лускунчик» за Е.-Т.-А. Гофманом і «Хто винен?» за п'єсою І. Карпенка-Карого «Безталанна».

10 березня Чернігівський обласний театр ляльок ім. О. Довженка презентував у Київському академічному театрі ляльок виставу «Гамлет-машина» Х. Мюллера.

ВІЗУАЛЬНІ МИСТЕЦТВА

16 березня в PinchukArtCentre відбулося оголошення володаря головної премії «Future Generation Art Prize – 2017» – першої міжнародної премії для молодих художників віком до 35 років, заснованої Фондом В. Пінчука, що прово-

дилася цього року вже вчетверте. На конкурс було подано 4400 заявок митців з 138 країн. Перемогу здобула конкурсантка з-за кордону. Також в PinchukArtCentre експонувалася виставка робіт 21 художника-номінанта премії. Україну на ній представляла «Відкрита група».

У Києві було розгорнуто виставки: живопису н. х. України М. Романишина – в Національному центрі народної культури «Музей Івана Гончара»; картин О. Гнилицького – в Національному культурно-мистецькому та музейному комплексі «Мистецький арсенал»; живопису Д. Стецька – в Національному музеї Тараса Шевченка; живопису Ю. Полякової «Задзеркалля» – в Музеї історії Києва; **в галереях та арт-центрах:** «Unlimited Art Foundation» – об'єктів, виконаних з порцеляни та гіпсу, М. Ващук «Тиск»; «Лавра» – живопису Є. Антонової «Ніде і усюди»; «Карась Галереї» – фоторобіт А. Шебетка «Summer Moved On»; скульптур та серії картин В. Сидоренка «Деперсоналізація» – в «Щербенко Арт Центрі»; фоторобіт Е. Кислинського «Очі в очі» – у Центрі сучасного мистецтва «М17» та ін.

3 березня у виставкових залах «Хлібня» відкрито виставку «Метаморфози фемінності» – спільний проект Національного заповідника «Софія Київська» та Дирекції художніх виставок України. Мета – показати жіноче в українському мистецтві у період після Другої світової війни і до сьогодні. На виставці, що працюватиме до 7 квітня, представлено понад сто робіт.

У кулуарах Верховної Ради упродовж місяця працювала виставка художніх творів «Артвізитівка України», на якій можна було побачити роботи учасників закарпатських осінньо-зимових художніх пленерів. Ініціатори експозиції – громадська організація «Жінки майбутнього» та молодіжна громадська організація «Майбутнє починається з освіти».

У містах України експонувалися виставки: творів лауреата Національної премії імені Тараса Шевченка, академіка Академії мистецтв України, з. х. України В. Гонтарева – в Івано-Франківську; робіт В. Жупанюка до 70-річчя від дня його народження, картин Т. Джобової і С. Поноченюка «ARTouch» – в Луцьку; творів С. Верославова – в Рівному; акварелей М. Рожнятовської – у Полтаві; робіт Р. та І. Коршунових, творів П. Бевзи «Йордань», інсталюваної графіки В. Кауфмана «Бесіда» – у Львові; робіт О. Федорової «Артсвіт» – в Дніпрі; графіки І. Швачунова «Подорож»; батіку «Магія шовку» студії Тетяни Суркової; фотографій С. Малюка «Естетика свободи» – у Сумах; творів О. Шепенькова – у Черкасах.

Світлини фотографів з 17 країн світу було представлено в рамках щорічного міжнародного салону-турне художньої фотографії «З любов'ю до жінки» в Хмельницькому.

А понад 200 художніх виробів 37 членів Національної спілки майстрів народного мистецтва експонувалися на виставці «Весняний вернісаж» у Хмельницькому обласному науково-методичному центрі культури і мистецтва.

Львівська обласна організація Національної спілки художників України 27 березня підбила підсумки творчого року, відкривши виставку творів її членів у Львівському палаці мистецтв. «Весняний салон» включав живопис, графіку,

скульптуру з каменю, дерева, скла, кераміки, металу, батику, ткацтва, твори зі шкіри та інші. Цього року в салоні взяли участь близько 200 митців.

У містах України було відкрито: *арт-інсталяцію «Швейне дерево»*, яку створив скульптор О. Загородній, – в Києві; *меморіальні дошки* видатному українському композитору, поету і виконавцю В. Івасюку, відомим кіноакторам, народним артистам України М. Кринициній і Б. Брондукову – в Києві; Герою України П. Гаджі, який загинув у центрі Києва під час революції Гідності, – в с. Бутенки, що у Кобеляцькому районі Полтавщини; чеському теологу, філософу і педагогу Я.-А. Коменському – у Мукачевому Закарпатської області.

Мандрівних митців з усієї України об'єднав на Закарпатті пленер «„Замок Паланок” збирає митців». Це – частина великих громадських проєктів «Артвізитівка України» та «Вивчаємо історію України через культурно-мистецькі проєкти». Упродовж 10 днів учасники пленеру з Києва, Вінниці, Крижополя, Луцька, Полтави і Мукачєвого знайомилися з історичним минулим і сьогоденням Мукачєвого і замку Паланок, замку Сент Міклош в смт Чинадійово та курортним селищем Жденієво. Підсумком пленеру стала виставка у Мукачівському замку.

КІНОМИСТЕЦТВО

З 24 по 31 березня в Києві проходив **XIV Міжнародний фестиваль документального кіно про права людини «Docudays UA»**. На ньому було показано 94 фільми із 30 країн світу. З них 17 – українські. Центральну кінопрограму «Чотири градуси» було присвячено проблемі зміни клімату і захисту довкілля. Традиційно на «Docudays UA» фільми змагалися в трьох конкурсах – «Досу/життя», «Досу/права» й «Досу/коротко», а також у національному «Досу/Україна». Окремо було представлено 10 позаконкурсних програм. Три з них традиційні для фестивалю – це «Досу/хіти», «Досу/юність» і «Досу/art». Відбулися також прем'єри 7 нових програм: «4 градуси», «Три речі, яких я не знаю про неї», «Дос на крижині», «Покоління С.», «Номо science», «Образ міста», «Майстри».

У Северордоньцьку Луганської області відбувся Тиждень українського кіно, організований громадськими організаціями. Ідею проведення заходу підтримали обласний Центр навчально-методичної роботи, культурних ініціатив і кіномистецтва та управління культури, національностей і релігій Луганської облдержадміністрації. Розпочався Тиждень стрічкою В. Трофименко «Брати. Остання сповідь». Наступною в перегляді стала повнометражна драма про проблему еміграції «Гніздо горлиці» Т. Ткаченка. Свою роботу в цьому фільмі представила актриса Р. Зюбіна. Завершився кінопоказ фільмом М. Слабошпицького «Плем'я», який був представлений на більш як 100 кінофестивалях світу, де отримав більше 40 нагород, у тому числі Європейський кіноприз і три призи Канського фестивалю.

МУЗЕЙНА СПРАВА

30 березня в Кабінеті Міністрів України відбулася презентація проекту «Ніч у музеї», підготовленого спільними зусиллями Міністерства культури України, Міністерства інформаційної політики України та Мультимедійної платформи іномовлення України. В основу задуму покладено історії про музейні та історичні цінності. «Проект спрямовано на висвітлення історичних та культурних здобутків України. Також проект буде транслюватися у світі через український канал. На сьогоднішній день створено 20 серій передач «Ніч у музеї».

Національний музей «Меморіал жертв Голодомору» презентував 24 березня фотовиставку «Голодна симфонія». Представлені світлини є емоційним вираженням переживань трагедії Голодомору поетеси та музиканта Л. Перегуди, яка відтворила образ Жінки-Смерті та Жінки-Пам'яті. Допомогла передати образ фотограф К. Пілявська.

Віртуальна виставка «Бабин Яр: пам'ять на тлі історії» з'явилася на сайті Українського інституту національної пам'яті. Вона має українську та англійську версії. Для створення експозиції використано матеріали з колекцій Всеукраїнської єврейської ради і Музею «Героїзм та Голокост», Центрального державного кіно-фото-фоноархіву України ім. Г. С. Пшеничного, Українського національного інформаційного агентства «Укрінформ», Національного музею історії України, Українського центру вивчення історії Голокосту, Центру дослідження історії та культури східноєвропейського єврейства НаУКМА, Галузевого державного архіву Служби безпеки України, Фондації ім. О. Ольжича, приватних збірок.

У Національному музеї українського народного декоративного мистецтва з 15 березня відкрито виставку «Києво-межигірський фаянс». У колекції музею зберігається найбільше в Україні за кількістю пам'яток зібрання виробів межигірського фаянсу, яке нараховує понад 900 предметів. Фабрика була заснована у 1798 році недалеко від Києва, у районі Вишгорода, і проіснувала майже 80 років, припинивши свою діяльність у 1877 році.

Старовинні ікони XVII–XIX століть, а також картини художників П. Кончаловського, К. Кузнецова та інших з фондів Запорізького обласного художнього музею, відреставровані фахівцями Національного науково-дослідного реставраційного центру України, було представлено на виставці «Повернення з небуття» в Національному музеї «Київська картинна галерея».

23 березня Музей сучасного мистецтва України відкрив ще одну главу арт-проекту «Скарби колекції з музейної збірки. Білий альбом». Кожна з трьох глав – це низка відомих, знакових імен митців різних поколінь та різних стилів і напрямків. В заключній, третій главі, з понад 5800 експонатів колекції мистецьких творів музею, яку було зібрано за 11 років його існування, організатори проекту відібрали найкращі роботи 79 самобутніх майстрів.

У Львівській національній галереї мистецтв імені Бориса Возницького у відділі «Європейське мистецтво XIX–XXI століть» вперше від 1939 року на огляд було виставлено понад 200 творів, які колись прикрашали інтер'єри Підгорецького замку – пам'ятки архітектури епохи пізнього ренесансу і бароко,

яку 1997 року завдяки клопотанням громадськості та праці Б. Возницького було передано Галереї.

З нагоди 145-річчя від дня народження відомого художника і педагога О. Новаківського його твори живопису і графіки на релігійну тематику, що зберігаються у фондах Національного музею у Львові імені Андрея Шептицького та приватних колекціях, було представлено у залах Львівського художньо-меморіального музею О. Кульчицької.

У художньо-меморіальному музеї О. О. Осмьоркіна в Кропивницькому в рамках культурно-мистецьких заходів, присвячених **125-річчю з дня народження видатного художника і педагога О. Осмьоркіна**, було представлено виставку «Студійні малюнки О. О. Осмьоркіна 1920-х – поч. 1950-х рр.».

Фонди Колодяжненського літературно-меморіального музею Лесі Українки, що у Ковельському районі Волинської області, поповнилися роботами українського художника П. Сензюка (1928–2007), які передала його онука Т. Наумук-Сензюк. Також музей отримав цінний подарунок від імені колишнього губернатора Львівської області С. Давимуки – першу збірку поезій Лесі Українки «На крилах пісень» 1892 року, яка вийшла у Львові накладом автора в друкарні Товариства імені Шевченка.

23 березня в Запорізькому обласному краєзнавчому музеї відбулася презентація збірки за матеріалами тренінгової програми «Культ чи культура: розвиток учасницьких практик в музеях», що був реалізований у 2016 році Центром розвитку музейної справи (м. Київ) за підтримки Goethe-Institut в Україні. До збірки увійшли лекції М. Фера про партисипацію у музеях, Ю. Ваганової про реалізацію проекту Національного художнього музею України «Герої. Спроба інвентаризації», Д. Агапової про музейну комунікацію, М. Гегенфуртнера про те, як зробити музеї видимими, О. Гончарук про позиціонування і просування музеїв у сучасному медіапросторі, Ф. Мьошель про проектний менеджмент у музеях. Крім того, до збірки увійшли описання проектів-переможців, що наприкінці тренінгової програми отримали гранти та мали змогу реалізувати свої ідеї.

24–25 березня у Львові проходив науково-методичний семінар «Нові акценти музейництва», організований ГС «Західноукраїнська спілка музеїв». Метою семінару було ознайомлення учасників з новими методами організації музейної справи та фандрейзингом. У роботі заходу взяли участь більше 70 музейників з Львівської, Івано-Франківської, Рівненської, Хмельницької, Волинської, Тернопільської, Вінницької, Черкаської, Чернівецької, Донецької, Харківської областей, а також Києва. Було налагоджено міжмузейні контакти, досягнуто домовленості про співпрацю і проведення спільних заходів. 24 березня в рамках семінару відбулася презентація біобібліографічного покажчика, підготовленого з нагоди 90-річчя Героя України Б. Возницького.

Національний музей російського мистецтва перейменовано в Національний музей «Київська картинна галерея».

БІБЛІОТЕЧНА СПРАВА

Традиційний Тиждень дитячого читання цього року урочисто відкрився в обласному центрі Закарпаття. Захід скликав сотні гостей до лялькового театру «Бавка», міської дитячої книгозбірні та обласної бібліотеки для дітей і юнацтва. У день відкриття Тижня дитячого читання в Ужгороді відбулися театралізоване дійство «Послухай, дитино, я розкажу тобі історію мого краю», флешмоб «Читай з нами! Читай як ми! Читай краще за нас!». У бібліотеках Ужгорода та інших міст Закарпаття протягом тижня відбувалися презентації книжкових новинок для дітей. Свято книги і читання проходило також в бібліотеках для дітей по всій Україні, а завершилося 2 квітня – у Всесвітній день дитячої книги у Національній бібліотеці України для дітей читацькою вечіркою «Ювілей у країні прочитаних книжок».

Серед заходів, які підготувала для своїх користувачів Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого, були: перегляд фільму «Михайло Грушевський» із серіалу «Гра долі» (до 100-річчя з часу початку Української революції та з дня утворення Української Центральної Ради); круглий стіл «Духовна спадщина поета Миколи Біденка: шлях у вічність»; виставки «Захист прав біженців та внутрішньо переміщених осіб», «Патріотичне виховання молоді», «Громадянське суспільство України: сучасний стан та перспективи розвитку», «Європейська та євроатлантична інтеграція – національна стратегія України»; засідання клубів прихильників книги «Субота у Бегемота» та шанувальників музики «Душу музикою омий» тощо.

Діти Лисичанська, Рубіжного та Сєвєродонецька, що на Луганщині, стали учасниками інтерактивного культурно-освітнього проекту «Жива бібліотека», що реалізується за підтримки Української ініціативи зміцнення громадської довіри і фінансується Агентством США з міжнародного розвитку. На волонтерських засадах до проекту долучилося понад 40 відомих художників, акторів, істориків, громадських активістів, письменників та музикантів. Учасники «Живої бібліотеки» мали можливість послухати твори в авторському виконанні, ознайомитись з роботами митців чи просто поспілкуватись наживо. Цього разу на Луганщині відбулися зустрічі читачів з дитячим поетом, доцентом кафедри філософії мистецтв Українського католицького університету Жаком Жаб'є (О. Жовтанецький).

19 березня в Національній бібліотеці України для дітей стартував новий проект – музична платформа «Слухай своє». Бібліотека створює відкритий простір для спілкування з сучасними українськими музикантами, який має на меті залучити підлітків і молодь до бібліотеки. Відкрив музичну платформу концерт керівника проекту, музиканта, автора-виконавця Є. Грабовського.

22 березня в Києві після капітального ремонту було відкрито бібліотеку імені В. Сосюри. Традиційну книгозбірню пострадянського зразка реорганізували за кращими сучасними практиками. Відвідувачі бібліотеки отримали простір для реалізації нових цікавих соціально-корисних, культурно-освітніх, інформаційних, пізнавальних та інших заходів.

Бібліотеками проведено заходи до: 190-річчя від дня народження українського письменника, байкаря Л. Глібова; до 135-річчя від дня народження українського письменника А. Тесленка; 135-річчя від дня народження української письменниці і поетеси Х. Алчевської, 125-річчя від дня народження українського літературознавця і педагога І. Василяшка, *а також* 425-річчя від дня народження чеського педагога-гуманіста, письменника, громадського діяча Я. А. Коменського; 275-річчя від дня народження українського і російського письменника, видавця, історика В. Рубана; 175-річчя від дня народження французького поета С. Маллярме; 140-річчя від дня народження російського письменника О. Новикова-Прибоя; 135-річчя від дня народження російського поета і літературознавця, автора дитячих віршованих казок К. Чуковського; 125-річчя від дня народження японського письменника А. Рюноске; 90-річчя від дня народження колумбійського письменника, лауреата Нобелівської премії з літератури Г. Гарсія Маркеса та ін.

ЛІТЕРАТУРА

З 24 по 26 березня в Києві проходив XI Всеукраїнський весняний книжковий ярмарок, на якому свою продукцію представили 80 вітчизняних видавництв. Крім презентацій книжок на відвідувачів ярмарку чекали зустрічі з авторами, поетичні читання, презентації й подарунки, автограф-сесії письменників, майстер-класи та багато іншого.

31 березня в Києві відбулося відкриття II Фестивалю Kyiv Poetry Week. Його учасниками стали не лише поети, а й художники, композитори, музиканти та артисти з України та з-за кордону. Мета організаторів фестивалю – продемонструвати актуальні можливості існування поетичного тексту на сцені, в медіапросторі та культурі загалом. Програма складалася з поетичних читань і мелодекламацій, перформансів і вистав, презентацій тощо.

Е.-Е. Шмітт, М.-М. Бушар, С. Стрідсберг, С. Мрожек, Я. Реза, К. Горостіса та інші відомі драматурги стали фігурантами українського видавничого проекту «Колекція театральна», презентація якого відбулася в рамках проекту «Про-За-Театр» у Київському академічному Молодому театрі (спільна ініціатива даного театру та газети «Дзеркало тижня. Україна»). Цікавість до нових перекладів сучасних європейських п'єс українською мовою була надзвичайною: переповнений зал у новому сценічному просторі театру, деякі глядачі лишилися навіть у фойє, аби послухати розповіді фахівців про сучасну світову драматургію. Гідами у світ цієї драматургії стали відомі українські перекладачі С. Борщевський та І. Рябчій, а також ініціатор видавничого проекту «Колекція театральна» А. Антоненко.

АМАТОРСТВО. ПРОСВІТНИЦТВО

У Прилуках Чернігівської області відбувся XVI Міжнародний молодіжний фестиваль «Мистецькі барви». На нього зібралось близько тисячі конкурсантів з Житомирської, Київської, Полтавської, Сумської, Черкаської, Чернігівської областей та з Республіки Білорусь. Багато талановитої молоді отри-

мало призіві місця відповідно до своєї вікової категорії в номінаціях: «Образотворче мистецтво», «Декоративно-ужиткове мистецтво», «Мистецька надія» (образотворче та декоративно-ужиткове мистецтво), «Естрадний вокал», «Інструментальний жанр», «Академічний вокал», «Хореографія» (народна, в т. ч. стилізована), «Хореографія» (народна), «Хореографія» (естрадний танець, соло), «Народний вокал» (колектив), «Народний вокал» (соло), «Авторська пісня».

У Миргороді Полтавської області 22–24 березня проведено **VII Всеукраїнський телевізійний дитячий пісенний фестиваль-конкурс «Соловейко України»**, засновник якого – Президентський фонд Леоніда Кучми «Україна». З 300 учасників до фіналу потрапили 70. Програма фестивалю крім прослуховувань учасників також включала майстер-класи від дитячого журі-переможців минулорічних фестивалів, заслужених артистів України, спільні концерти з місцевими колективами.

До Черкас з'їхалися понад 2500 танцівників з усієї України, щоб виступити на **Всеукраїнському фестивалі з сучасної хореографії «Весняний вітер»**.

В Одеській дитячій музичній школі № 3 відбувся **V Відкритий міський дитячий конкурс «Всесвіт Й.-С. Баха»**, в рамках якого відбулася презентація рояля «Brodmann» (Австрія). Його придбали у рамках проекту «Діти Одеси гідні кращого». Кошти на інструмент зібрали спільними зусиллями. Під час фестивалю вихованці музичної школи та їхні педагоги продемонстрували гру на роялі. Також перед гостями виступили голова громадської організації «Місія Давида Ойстраха й Святослава Ріхтера» в Одесі, піаніст Ю. Дикий і дитячий хор «Забавка» ДМШ № 3.

До 78-ї річниці проголошення Карпатської України в Хусті Закарпатської області увосьме пройшов **Відкритий фестиваль-конкурс стрілецької пісні**, в якому взяли участь солісти, вокальні і хорові колективи з Рівненської, Львівської, Івано-Франківської, Чернівецької, Хмельницької, Тернопільської, Миколаївської, Луганської областей, а також з-за кордону. Гран-прі присуджено народному аматорському фольклорно-етнографічному ансамблю «Намисто» Тербовлянського вищого училища культури Тернопільської області.

80 учасників із Чернівецької, Сумської та Хмельницької областей зібрало 2 березня свято бандурного мистецтва «Кобзарському роду нема переводу!» у Кам'янці-Подільському Хмельницької області.

28 лютого, в 65-й день народження Нової Каховки Херсонської області, відбулося святкове відкриття відреставрованого міського Палацу культури, який не працював 10 років після пожежі. На урочистості, що розпочалися на площі біля палацу, завітали керівники міста й області, представники громадськості, народні депутати. А в концертній програмі зі спеціальною шоу-програмою виступив Київський академічний обласний музично-драматичний театр ім. П. К. Саксаганського з Білої Церкви.

Експонувалися виставки творів самодіяльних митців: картин Л. Дорошенко «За мир та щастя в Україні» – у кулуарах Верховної Ради; графі-

ки М. Явтушенка – у Кропивницькому; творчих надбань майстрів народного мистецтва з с. Хиночі, що у Володимирецькому районі Рівненщини, – у Рівному; фотопортретів дітей з особливими потребами С. Горічка «100 тисяч надій» – в Івано-Франківську; дитячих робіт «Крим – це Україна» – в Полтаві; писанок, різьблянок та вишитих прикрас Т. Федоренко та Г. Савенко – в Черкасах; творів М. Євтушенка «Казарянські пасторалі» – в Кіровограді.

Матеріал підготувала

Темненко Ю. М.,
редактор відділу наукового
аналізу й узагальнення
інформації

Комп'ютерне опрацювання та редагування **І. Г. Піленко**

Підписано до друку 28.04.2017. Обл.-вид. арк. 1,39. Б/т. Зам. 51. Безплатно

Ротапринт НБУ імені Ярослава Мудрого, Київ–1, Грушевського, 1. Тел. 278–85–12